

Fra kirkebænken i Viborg til konflikt på Vestbredden: Ngo-chef skal finde ny balance

Kunsten at navigere i en polariseret og konfliktfyldt tid er et vilkår for lederne af de danske udviklingsorganisationer. Som generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp vil Jonas Nøddekær pleje organisationens interesser uden at miste forbindelsen til græsrodderne. ”Ellers kunne man lige så godt være et konsulenthus,” siger han i interview med Altinget.

Udsigten til en ny geopolitisk virkelighed kommer til at gøre ondt på hele udviklingssektoren, forudser Jonas Vejsager Nøddekær. Foto: Arthur Cammelbeeck/Altinget

[Mikala Satiya Rørbech](#)

[Redaktør, Altinget Fonde og Altinget Udvikling](#)

Det sidste år har Jonas Nøddekær tilbragt mere tid i Jylland end i Afrika.

Konstateringen kommer fra ham selv, og emmer af en forundring, der kun giver mening, når man ved, at han hidtil har tilbragt størstedelen af sit arbejdsliv med at arbejde internationalt.

Efter 25 år som ansat og de syv af dem som international chef, er det nu ham, der er generalsekretær for Folkekirkens Nødhjælp. Det betyder ansvaret for hele organisationens virke, inklusive kontakten med bidragyderne og baglandet, dem i Jylland.

”Jeg har lige haft et halvt år, hvor jeg er kommet meget tæt på det danske arbejde og vores samarbejde med spejdere, indsamlere og frivillige,” fortæller Jonas Nøddekær.

Altinget er troppet op for at interviewe på en dag, hvor hverken finanslov eller fredsaftale i Mellemøsten er faldet på plads endnu. Vi skal til gengæld tale om, hvordan han griber sin nye ledelsesopgave an og hvilke udfordringer, han ser for sin egen og de andre udviklingsorganisationer fremover.

Alle de ting skal dog vise sig at hænge ret tæt sammen.

Vil have bedre fat i sit eget bagland

Vi mødes på hovedkontoret, som ligger et stenkast fra Københavns Hovedbanegård. Folkekirkens Nødhjælp er en af de eneste udviklings-ngo'er i Danmark, som har sit globale hovedkvarter på dansk grund.

Indenfor dørene er arbejds sproget mest dansk og i modsætning til en del af de andre store udviklingsngo'er, gør man en dyd ud af at have danske landechefer på de fleste af kontorerne ude i verden.

”Faktisk gør vi en del ud af, at det skal være miniudgaver af Folkekirkens Nødhjælp derude,” siger Jonas Nøddekær.

Men i en dansk kontekst kan der alligevel blive for langt hjem til baglandet.

Der brug for, at vi står sammen med befolkningen og har holdninger til verdens udvikling

Jonas Nøddekær, Folkekirkens Nødhjælp

”Det er helt afgørende for vores virke i verden, at vi har græsrodderne fra Viborg, Vejle og Vordingborg med ombord. Der brug for, at vi står sammen med befolkningen og har holdninger til verdens udvikling,” siger Jonas Nøddekær.

Med en vigende opbakning til udviklingsarbejdet og decideret modstand fra visse partier til højre for midten, kan man ikke tage hverken støtten fra staten eller danskerne for givet, lyder hans analyse.

Modtrækket er, at være endnu mere til stede i Danmark, så man også i fremtiden har den bredest mulige politiske og folkelige opbakning,

Ud til det kirkelige bagland

Jonas Nøddekær er den første ikke-teolog, som leder af organisationen. Men hvor hans forgænger Birgitte Qvist Sørensen lagde stor vægt på at pleje sine politiske kontakter og netværket til Christiansborg, vil han som generalsekretær i højere grad engagere græsrodderne i det kirkeligt funderede bagland.

Fakta

Jonas Nøddekær havde været ansat 25 år i Folkekirkens Nødhjælp, de seneste 7 år som international direktør, før han i maj 2024 blev udnævnt til Generalsekretær.

Han har været udstationeret i Etiopien, Cambodja og Myanmar.

Jonas Nøddekær er uddannet i statskundskab fra Københavns Universitet.

”Jeg tror, vi tidligere har tabt den del lidt til fordel for fokus på partnerskaber med erhvervsliv og Christiansborg - og det siger jeg med stor respekt, fordi det fortsat er enormt vigtigt. Men vi skal blive endnu bedre til at engagere vores kirkelige rødder i debat om humanisme, der rækker ud over det danske samfund,” siger Jonas Nøddekær.

Og det er ikke kun et spørgsmål om at øge synligheden og skaffe penge til organisationens arbejde, men også et ønske om at give folk en stemme og et handlerum, understreger han.

Bud efter troværdighed og nuancer i medierne

Generalsekretærens kontor ligger lige ved siden af de skriveborde, hvor pressteamet holder til. Adskillige store landkort pryder væggene mellem dem.

Siden tiltrædelsen har Jonas Nøddekær opskaleret sin tilstedeværelse i medierne, også de sociale medier. Han poster jævnligt lange opdatering og stiller stort set altid op, når medierne ringer.

”Det er selvfølgelig ekstremt vigtigt for os, at folk forbinder os med troværdighed. Derfor har jeg været meget opmærksom på at kommunikere på en troværdig måde og forankret i det, vi ser og hører i verdens brændpunkter,” siger han.

Det, Jonas Nøddekær især har set og hørt gennem det første år som generalsekretær, handler om de alt for mange civile ofre af Israels krig i Gaza, om stigende udfordringer med klimaforandringer og alle de oversete katastrofer, der går under nyhedsmediernes radar.

Jeg har været meget opmærksom på at kommunikere på en troværdig måde

Særligt udtalelserne om situationen i Gaza, har krævet politisk tæft. Organisationens har lavet udviklingsarbejde i Palæstina gennem årtier, men Israel-Palæstina sagen siges at være et ømt emne internt i organisationen, ligesom det er i resten af befolkningen.

”Vi afvejer hele tiden, hvilke udtalelser, vi laver i medierne. Og uanset hvad, bliver vi mødt af kritik. Fra folk, der mener, at vi ikke har været skarpe nok i vores kritik af Israel, eller er for

bevidste om vores sprogbrug og derfor får nedtonet nogle af de uretfærdigheder og overgreb, der foregår.”

I sidste ende ser Jonas Nøddekær det som en balance.

”Jeg har været meget opmærksom på at tale om den humanitære situation og på at kunne referere tilbage til det, vores egne kolleger ser og hører, så man ikke kan angribe os på at gå ud over vores mandat. Jeg er blevet et sandhedsvidne og har oplevet, at medierne har efterspurgt netop det,” siger han.

Men samtidig er Folkekirkens Nødhjælp også forpligtet af netop deres humanitære mandat til at påpege brud på menneskerettigheder, konventioner og krigens love.

”De er i den grad bliver brudt i Gaza og på Vestbredden for den sags skyld,” siger han.

Fælles balancegang om Palæstina

Et eksempel på balancegangen er Folkekirkens Nødhjælps position i det sagsanlæg, som nogle af de andre organisationer har lagt an mod den danske stat og regeringen for *”at have overtrådt internationale regler ved at tillade salg af våben, når der var en klar risiko for, at de kunne blive brugt til at begå krigsforbrydelser i Gaza, og at Danmark derved er medskyldig i mulige folkedrab.”*

Jonas Nøddekær var blandt de første til at bakke op og sige højt på LinkedIn, at Folkekirkens Nødhjælp støtter op om at få sagen for en domstol. Men organisationen er ikke med i selve sagsanlægget.

Selvom vi fra nogle sider er blevet beskyldt for at være ensidige, så mener jeg, at vi som civilsamfund har bidraget til at nuancere billedet

Til gengæld har man i løbet af de seneste to år holdt mange møder i Udenrigsministeriet om den humanitære situation i Gaza og presset på, for at den danske regering skulle lægge større pres på Israel i forhold til våbenhvile og humanitær adgang.

I offentligheden har organisationen sammen med andre ngo’er flere gange kritiseret den danske regering for ikke at gøre nok. Men man har også bakket op om Lars Løkke Rasmussens forsvar for UNRWA.

Alligevel vil Jonas Nøddekær ikke helt skrive under på, om civilsamfundet så er lykkedes med at flytte den danske politiske holdning til Israel-Gaza krigen.

”Det er et godt spørgsmål, men vi har i hvert fald givet et vidnesbyrd om en situation, der har udviklet sig fra forfærdeligt til fuldstændigt vildt ragnarok med tusindvis af civile dræbte, fordrivelser, mangel på mad, vand og sanitet og senest hungersnød. Selvom vi fra nogle sider er blevet beskyldt for at være ensidige, så mener jeg, at vi som civilsamfund har bidraget til at nuancere billedet.”

Netop nuancerne oplever han, bliver efterspurgt politisk og af ordførerne på området.

”Mange har følt sig fanget i polariseringen mellem pro-palæstinensere og pro-israelere. Men også i den diskrepans, der har været i, at regeringen ikke har været klar til at agere på de ting, som Lars Løkke har sagt om retsorden og principper.”

Den globale spilleplade forandrer sig

I det hele taget, gør tidens mange krige og konflikter og globale trusler det ikke ligefrem nemmere at være ngo. Der skal bruges mere tid på at afklare positioner og prioriteringer internt. Spillepladen for udviklingsarbejdet er ved at ændre sig fundamentalt, vurderer Jonas Nøddekær.

Hele sektoren kigger ind i ny geopolitisk virkelighed, hvor magt og sikkerhedspolitik i stigende grad dominerer

”Hele sektoren kigger ind i ny geopolitisk virkelighed, hvor magt og sikkerhedspolitik i stigende grad dominerer på bekostning af fattigdomsbekæmpelse og menneskerettigheder – samtidig med, at der kommer væsentligt færre penge til humanitære indsatser og udvikling.”

Nedlukningen af USAID har allerede fået konsekvenser for millioner af mennesker, fordi der er lukket ned for sundheds-, uddannelses- og landbrugsprogrammer og igangsat massive besparelser på FN og flygtningeindsatserne.

Nye krav til organisationerne

Jonas Nøddekær peger på, at de europæiske landes prioritering af oprustning – på grund af krigen i Ukraine og truslen fra Rusland – også sker på bekostning af udviklingsbistanden.

Det kommer til at gøre endnu mere ondt

”Det kommer til at gøre endnu mere ondt på hele sektoren,” forudser han og hæfter sig ved, at der i Danmark er enighed om at bruge tre procent af bni til den hårde oprustning og 1.5 procent til blød krigsførelse og styrkelse af beredskab.

”Det ser jeg som udtryk for, at fred og stabiliseringselementer kommer til at indgå mere i det strategiske danske udviklingsarbejde. Som civilsamfundsorganisationer skal vi formå at levere en konfliktanalyse af den globale sikkerhedsdagsorden og den nye geopolitiske virkelighed, vi opererer i. Men også af det danske og europæiske syn på flygtninge og migrantstrømme,” siger Jonas Nøddekær.

200 partnere i 20 lande

- Folkekirkens Nødhjælp samarbejder med mere end 200 lokale partnere i 20 lande. Organisationen omsatte sidste år for over en milliard kroner.

- Indtægterne kommer fra Danida, den danske befolkning og danske fonde, EU, FN og den amerikanske regering.
- Der er omkring 47000 bidragydere og 70 forskellige institutionelle donorer.
- Det strategiske partnerskab med udenrigsministeriet lyder pt på 200 millioner om året
- Indsatserne fordeler sig på: Katastrofehjælp, udviklingsarbejde, klimahjælp og rettighedsarbejde.

Netop nu arbejder organisationen på en ny global strategi for de kommende fire år, og forbereder sig, ligesom andre store udviklings-ngoer, på de kommende forhandlinger om, hvem, der skal have strategiske partnerskabsaftaler med Udenrigsministeriet.

I de kommende måneder har Jonas Nøddekør også en foredragsrække i kalenderen med titlen "Kæmp for alt, hvad du har kært".

Det skal styrke baglandet op til sogneindsamlingen næste år.